УДК 347.121.1

Олена Валеріївна СІДЕЙ,
доцент кафедри цивільного права та процесу факультету № 6
Харківського національного університету внутрішніх справ

КОНСТИТУЦІЙНІ ГАРАНТІЇ ПРАВА ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ НА ЗДОРОВ'Я

Підготовка охоронців правопорядку в Україні є важливим завданням держави, оскільки вони стоять на захисті прав та свобод людини, що визнається найвищою цінністю. Ефективність підготовки таких кадрів залежить від багатьох факторів. Потрібно враховувати не тільки правові аспекти, а й психологічні, педагогічні, історичні та інші. Слід відмітити, що кожен охоронець правопорядку повинен знати права та свободи якими наділені громадяни, та гарантії, які забезпечують здійснення таких прав. В цьому контексті видається можливим розкрити питання конституційних гарантій права фізичної особи на здоров'я.

Вивченням гарантій права в цілому і безпосередньо гарантій права на здоров'я займалися такі вчені, як: А. Ю. Олійник, Л. Н. Федорова, М. Н. Баглай, О. Ф. Скакун, П. М. Рабінович, В. Ф. Погорілко та інші. Але незважаючи на це, проблема визначення та практичного застосування конституційних гарантій права на здоров'я не знайшла свого остаточного рішення.

Реальність здійснення прав залежить від рівня економічних, політичних і організаційних гарантій, під якими слід розуміти здатність економічної, політичної і правової систем суспільства найбільш повним чином забезпечити інтереси і потреби права, створити передумови для творчої, вільної та ініціативної діяльності [1].

В юридичній літературі поняття «юридичних гарантій» розглядаються три концепції. Перша визначає юридичні гарантії, як сукупність спеціальних правових засобів, умов, які забезпечують реалізацію прав, свобод і обов'язків людини і громадянина [2]. Згідно другої концепції під юридичними гарантіями розуміють принципи і норми, які забезпечують здійснення прав і свобод шляхом належної регламентації порядку їх здійснення, а також їх охорони і захисту [3, с. 249]. Відповідно до третьої концепції юридичні гарантії є специфічним правовим засобом забезпечення, реалізації, охорони і захисту прав громадян [4]. Система гарантій прав людини включає передумови політичного, економічного, правового характеру, що обумовлює її складність.

У загальному сенсі розрізняють загальні та юридичні гарантії. До загальних гарантій відносять політичні, економічні, соціальні і духовні (культурні), які охоплюють всю сукупність об'єктивних і суб'єктивних факторів, спрямованих на практичне здійснення прав і свобод громадян, на усунення можливих причин і перешкод їх неповного або неналежного здійснення, на захист прав від порушень.

Юридичні або як їх визначають – спеціальні гарантії охоплюють всі правові засоби і способи, за допомогою яких реалізуються, охороняються, захищаються права і свободи громадян, усуваються порушення прав і свобод, відновлюються порушені права [3, с. 147].

З огляду на, що метою даної статті є визначення гарантій здійснення і захисту права на здоров'я, виникає необхідність додаткової характеристики поняття гарантій права на здоров'я та виділення юридичних гарантій саме в цій сфері.

Під юридичними гарантіями здійснення права на здоров'я слід розуміти систему юридичних умов, яка спрямована на забезпечення здійснення цього права і закріпленні нормами права завдання органів державної влади і місцевого самоврядування в питаннях охорони, захисту і відновлення в разі порушення права на здоров'я.

Розглядаючи гарантії здійснення права на здоров'я, доцільно класифікувати їх наступним чином: юридичні гарантії (закріплені в чинній Конституції і поточному законодавстві); інституційні (ті, що забезпечуються через спеціалізовані державні органи); міжнародно-правові (закріплення в міжнародно-правових актах).

На основі вище викладеного слід зазначити, що специфіка конституційно-правових гарантій полягає в тому, що вони виражаються в конституційному закріпленні прав людини і основоположних свобод у сфері права на здоров'я, у встановленні відповідних правових інститутах і в забезпеченні судового контролю за діяльністю державних органів, покликаних охороняти права і свободи в сфері права на здоров'я.

© Сідей О. В., 2017

Список бібліографічних посилань

1. Гражданское право : учебник : в 4 т. Т. 1 / В. С. Ем, Н. В. Козлова, С. М. Корнеев и др. ; отв. ред. Е. А. Суханов. М. : Волтерс Клувер, 2004. С. 521.
2. Колодій А. М., Олійник А. Ю. Права людини і громадянина України. Київ : Юрінком Інтер, 2004. С. 132.
3. Рабінович П. М., Хавронюк М. І. Права людини і громадянина : навч. посіб. Київ : Атіка, 2004. 464 с.
4. Погорілко В. Ф., Головченко В. В., Сірий М. І. Права та свободи людини і громадянина в Україні. Київ : Ін Юре, 1997. С. 40.

Одержано 07.11.2017

УДК 347.121.2

Катерина Олегівна СКРИННІКОВА,
кандидат юридичних наук, старший викладач
кафедри цивільного права та процесу факультету № 6
Харківського національного університету внутрішніх справ;
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-3721-4462;
Дмитро Володимирович ТИМОШЕНКО,
кандидат юридичних наук, старший викладач
кафедри цивільного права та процесу факультету № 6
Харківського національного університету внутрішніх справ;
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-7008-7007

ЗНАЧЕННЯ НАУКИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СВІДОМОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ

В умовах активного розвитку української державності, підвищення ролі законності та правопорядку в забезпеченні соціального прогресу питання правосвідомості працівників поліції набуває особливого значення.

Дедалі важливішою стає проблема забезпечення належного рівня розвитку правової свідомості і правової культури суспільства та правоохоронців.

Дослідженням питання правової свідомості правоохоронців неодноразово займалися такі науковці: С. С. Алєксєєв, П. П. Баранов, Д. Н. Вороненков, В. І. Гойман, С. Н. Касаткін, В. І. Камінська, Н. Я. Соколов, О. В. Цуркан.

Успіх багатьох соціальних, економічних і політичних перетворень, реалізація конституційного принципу верховенства права значною мірою залежать від соціально-правової активності суб'єктів права, їх законослухняності та професійної підготовки кадрів державних органів, зокрема працівників поліції.

Правосвідомість є однією із найважливіших передумов формування особистості до прояву певної поведінки. Відсутність правильно сформульованого сприйняття особистістю норм права може призвести до неправильного застосування норм тими особами які покликані слідкувати за правильним дотриманням цих норм права іншими учасниками суспільних відносин.

Так, О. В. Цуркан стверджує, що професійна свідомість правоохоронця визначається як наявність у особистості здатності до рефлексії власних професійних здібностей, інтересів, мотивів професійного навчання та професійної діяльності, оцінки індивідуальної відповідності завданням і вимогам професійної діяльності, переживання цієї відповідності у формі задоволеності обраною професією, рівень їх сформованості, що постає неодмінною умовою успішності здійснення професійної діяльності [1]. Тобто О. В. Цуркан підкреслює необхідність високого рівню правових знань і можливість застосування їх правоохоронцями.

Неможливо не погодитися з твердженнями Н. Я. Соколова що професійна правосвідомість правоохоронця включає в себе: знання законодавства та можливостей юридичної науки; переконаність у необхідності і соціальній корисності законів і підзаконних актів; в цінності права як міри свободи та справедливості; вмінні користуватися правовим інструментарієм. Професіоналізм і справедливість тождествують у юридичній практиці лише тоді коли юрист, як служитель закону, чесно виконує свій морально-правовий обов'язок, постійно підвищує майстерність і стоїть на рівні останніх досягнень теоретичної та практичної юриспруденції [2].

© Скриннікова К. О., Тимошенко Д. В., 2017